

[Kristen Amby.]
 lag, der blev skabt i 1920 ved et politisk Storforlig, ogsaa var Udtryk for, hvad man da mente var ret og rimeligt, og i hvert Fald i en midlertidig Valglov maa man hævde, at der er ingen Grund til at ændre i Hovedfordelingen med Hensyn til Mandaterne. Jeg hørte nok, at den ærede Ordfører har celerede over, hvordan man var endes i 1939 om Fordelingen mellem Hovedomraader, men jeg synes slet ikke, det kommer selve det Principspørgsmaal ved, at naar man nu beslutter sig til at foretage en midlertidig Ændring af Valgloven for at hindre, at noget Parti ved et eller andet Valg, der maatte opstaa pludseligt, kan faa en urimelig Overrepræsentation, saa er det urimeligt at foreslaa og vedtage andre Ændringer end nødvendiggjort af dette Hensyn.

Vort Ændringsforslag er altsaa, hvad jeg meget understreger, af midlertidig Karakter. Det bygger paa Tallene fra 1920, blot à jour-ført med de senere Forskydninger i Vælgertallene. Selvfølgelig er vi klar over, at hvis vort System skulde være Grundlaget for en varigere Valglov, saa maatte man opløse Tallene i 1920, som jo bygger paa dette, at et Amt, der fik tildelt 4 Mandater, maaske havde, skal vi sige 3,60 til de 4 Mandater, og et andet Amt, som havde 4,40, fik ogsaa 4 Mandater — altsaa, der er i Realiteten næsten et Mandats Forskel, men alligevel fik de lige mange Mandater. Det er klart, at en Opløsning af disse Tal maatte være nødvendig. Det er endvidere klart, at man i en varigere Lov ikke blot burde regne med Forskydninger i Vælgertallet, man maatte naturligvis ogsaa tage Hensyn til Forskydninger i Befolkningstallet. Vælgertallet i København er steget forholdsvis meget stærkt, men jeg tror ikke, hvis man ser paa Befolkningstallet samtidig, at Ændringen dér er nær saa stærk, og det vil jo ogsaa influere paa Fordelingen paa Hovedomraader.

Jeg siger altsaa alt dette, fordi det skal være sagt samtidig, at vort Forslag er af midlertidig Karakter. Vi er klar over, at der skal meget mere dybtgaaende, ikke bare Beregninger, men virkelige Undersøgelser til, hvis man skulde bygge en varigere Valglov derpaa, men det har en Fordel, synes vi selv, fremfor Regeringens Forslag, ja, jeg kan ogsaa sige to. Det har den Fordel — jeg kan godt sige, det er et Slags nyt Princip —, at man, naar man staar over for ikke at kunne gennemføre den forholdsmæssige Retfærdighed, uden at man skal reducere Kredsenes Antal saa betydeligt, som man har gjort i Regeringens Forslag,

og som man stadig fastholder, hvor man indfører saa mange flere Tillægsmandater, at man snart faar en Trediedel af Mandaterne som Tillægsmandater og kun de to Trediedele som Kredsmandater — vort Forslag har den Fordel, at det overhovedet ikke skelner mellem Kredsmandater og Tillægsmandater. Alle Mandater er Mandater, og man faar dem paa akkurat samme Vis. Det er en Fordel. Man kan som nævnt sige, at det er et nyt Princip, og det er maaske ogsaa urimeligt at gennemføre det i en midlertidig Lov, men det har tillige den anden Fordel, synes vi, at man paa Forhaand tildeler andre, hvad de skal have, og saa overflytter de Mandater, det er nødvendigt at overflytte til andre. Men det er vi, fordi de Partier, der har deres Mandater paa et rimeligt Stemmetal, har ment det urimeligt, at de eventuelt skulde have deres Mandater det Sted, hvor de havde det mindste Antal Stemmer, gaaet bort fra i denne midlertidige Ændring. Men selv om vi er det, viser vort Forslag i alt Fald en klar Tendens til, at de saakaldte tyndt befolkede Egne faar deres Mandater paa et mindre Stemmetal end efter Regeringsforslaget. Jeg maa maaske undlade overhovedet at omtale vore Ændringsforslag under Nr. 5, 17, 19, 20 og 24, som blot er Konsekvenser heraf; de Ændringer, jeg omtalte, staar under Nr. 3, 8 og 18.

Den ærede Ordfører har nu sagt, at naar man saa paa de aktuelle Tal med Hensyn til, hvorledes vort Forslag vilde virke, viste det helt urimelige Ting; f. Eks. maatte det tyndt befolkede Amt Skanderborg betale 16 320 Stemmer efter vort Forslag, medens Aarhus kun betalte 13 725. Ja, jeg minder om, at efter Regeringsforslaget betaler Aarhus 10 675, Skanderborg 13 056. Der er altsaa 3 000 Stemmers Forskel i Skanderborgs Disfavør i begge Forslag. Det er rigtigt, det bør man dog gøre opmærksom paa, at det, som her indvendes mod vort Forslag, kan indvendes alle Steder, ogsaa mod Regeringsforslaget, men for det, man i hvert Fald traditionsmæssigt kalder de tyndt befolkede Egne i Jylland, nemlig Ringkøbing, Ribe og Haderslev Amter, viste det sig klart, at vort Forslag — og det er heller ikke saa underligt, at det maa gøre det — virkelig lader dem faa Mandaterne paa et mindre Stemmetal end de tæt befolkede Egne, medens derimod Regeringsforslaget — saa kan der godt siges meget mod vort, fordi Beregningsgrundlaget ikke er helt i Orden — ogsaa nu giver Aarhus Amt, som er det tættest befolkede Amt i Jylland, be-